

Saksfremstillinger per e-post av 18.12.2025, for rovviltnemnda i region 8

Sted: per e-post

Tid: 18.12.2025–19.12.2025, 1 time

Sakliste

65/25 Godkjenning av innkalling og sakliste

66/25 Saker til informasjon

67/25 Klager fra Aktivt Rovdyrvern og NOAH – kvote for jakt på gaupe 2026

65/25 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste sendt ut per e-post 18.12.2025.

66/25 Saker til informasjon

Klage fra Aktivt Rovdyrvern – kvote for jakt på gaupe 2026

Klage fra NOAH – kvote for jakt på gaupe 2026

Kvote for jakt på gaupe – 1. februar 2026 til og med 31. mars 2026

67/25 Klager fra Aktivt Rovdyrvern og NOAH – kvote for jakt på gaupe 2026

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda kan ikke se at klagene tilfører saken nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket. Rovviltnemnda mener vedtaket er i henhold til naturmangfoldloven og rovviltforskriften, som følger opp og ivaretar nasjonal og internasjonal lovgivning samt forpliktelser som Norge har innenfor det todelte målet om både beitedyr og rovvilt.

Rovviltnemnda opprettholder vedtaket og sender saken over til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er rovviltforskriftens § 11 jf. forskriftens §§ 7 og 4 samt viltloven § 9 og naturmangfoldloven § 16.

Saksfremstilling

I brev av 31.10.2025 samt 21.11.2025 klager henholdsvis Aktivt Rovdyrvern (ARV) og NOAH – for dyrs rettigheter, på rovviltnemndas vedtak i sak 54/25 på møtet den 27.10.2025. Vedtaket om kvote for jakt på gaupe – 1. februar 2026 til og med 31. mars 2026, ble lagt på Miljøvedtaksregisteret den 31.10.2025, og er som følger:

Rovviltnemnda for region 8 åpner for kvotefri jakt på Tjeldøya i Tjeldsund kommune, samt en kvote for øvrige beitedyrprioriterte områder på totalt 6 gauper, hvorav inntil 2 voksne hunngauper (eldre enn ett år). Jakta i kvoteområdet stoppes om 2 voksne hunngauper blir felt. Av disse 6 kan inntil 1 felles i beitedyrprioritert område i Finnmark, og inntil 1 kan felles i beitedyrprioritert område sør for kommunene Målselv og Balsfjord. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen, utenfor Tjeldøya, unntas fra jaktstart og ut februar. De tiltak som er mulig for å unngå felling av familiegrupper utenfor Tjeldøya i denne perioden skal være iverksatt.

Vedtaket er fattet med hjemmel i rovviltforskriftens § 11 jf. forskriftens §§ 7 og 4 samt viltloven § 9 og naturmangfoldloven § 16.

Klagene

Vi viser til klagene i sin helhet, og trekker frem fra hver av klagene:

ARV – Aktivt Rovdyrvern

ARV klager på hele vedtaket, inkludert: åpning av kvotefri jakt på Tjeldøya, fastsettelse av totalkvote på seks dyr, fastsettelse av hunnkvote på to voksne hunner, manglende anvendelse av føre-var-prinsippet, den rettslige vurderingen av lavt delmål i Finnmark, manglende vurdering av samlet belastning, prioritering av jaktinteresser fremfor beskyttelse av beitedyr og bestandsmål.

ARV trekker frem følgende grunner til klagen:

- Feil rettsanvendelse – bestandsmålet behandles som maksimum, ikke som minimum
- Føre-var-prinsippet er feil vurdert og begrunnet (naturmangfoldloven §§ 7–9)
- Ignorering av kjent biologisk sårbarhet i nordlige områder
- Reell avgang kan bli høyere enn modellen forutsetter
- Mangelfull vurdering av samlet belastning (naturmangfoldloven § 10)
- Kvotefri jakt på Tjeldøya er uforholdsmessig og udokumentert
- Manglende vurdering av ikke-letale tiltak
- Jaktinteresse prioriteres foran beitedyrhensyn og bestandsvern

NOAH – for dyrs rettigheter

- Vilkåret om høstingsverdig overskudd er ikke oppfylt
- Økosystemtilnærming og prinsippet om samlet belastning har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 10
- Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8 og føre-var-prinsippet har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9.
- Den fastsatte kvoten for kvotejakt på gaupe er uforholdsmessig høy tatt hensyn til skadeomfanget og andre årsaker til tap
- Vilkåret om andre tilfredsstillende løsning er ikke oppfylt
- Vilkårene for å tillate kvotefri jakt er ikke oppfylt

NOAH – for dyrs rettigheter ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i region 8 i 2026, og heller ikke kvotefri jakt på Tjeldøya. NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør svært uforsvarlig forvaltning av en sterkt truet gaupebestand, og er et brudd på nasjonal og internasjonal lov: §§ 4, 5, 8, 9 og 10, § 16 tredje ledd og § 18 bokstav b i naturmangfoldloven, og artikkel 2, 7 og 9 i Bernkonvensjonen. Tatt i betraktning at gaupe er kategorisert som sterkt truet i Norge, står rovviltnemndas kunnskapsgrunnlag ikke rimelig i forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. NOAH mener også at rovviltnemnda har anvendt prinsippet om samlet belastning feil og unnlatt urettmessig å tillegge føre-var prinsippet vekt.

Vurdering

Gaupebestanden

Vedtaket var fattet med sikte på å forvalte gaupebestanden så nærme bestandsmålet som mulig. Konsekvensen av kvotefri jakt på Tjeldøya er vurdert med tanke på muligheten for å nå bestandsmålet, både i region 8 og i region 7. Bestandsmålet for gaupe i region 7 og 8 kan nåes også om det over år praktiseres kvotefri jakt på Tjeldøya.

Rovviltnemnda åpnet ikke for kvotefri jakt på alt beitedyrprioritert område, fordi uttak av alle gauper som bruker beitedyrprioriterte områder i regionen, ikke er forenlig med å nå bestandsmålet for gaupe. Utenfor Tjeldøya åpnes det for en begrenset kvote i beitedyrprioriterte områder. Rovviltnemnda gir ikke kvote for jakt i gaupeprioritert område. Det er feil det Aktivt Rovviltvern skriver om at fire dyr kan felles i gaupeprioritert område.

Det er feil det Aktivt Rovdyrvern skriver om at det ved uttak av 2 voksne hunngauper, ifølge NINA/Scandlynx sin prognosemodell vil være «75 prosent sannsynlighet for at bestanden kan havne helt ned i 6,4 familiegrupper.» Ifølge prognosemodellen er det ved uttak av 2 voksne familiegrupper mer enn 50 prosent sannsynlighet for at bestanden vil være over bestandsmålet. Det er 75 prosent sannsynlighet for at registrert bestand 2026/2027 vil være mellom 6,4 og 14,7 familiegrupper. Det vil da være 12,5 prosent sannsynlighet for at bestanden registreringsperioden 2026/2027 er lavere enn 6,4 familiegrupper. Prognosen ble kjørt med NINA

sin robuste prognosemodell den 2.10.2025.

Rovviltnemnda har verken forstått bestandsmålet som et maksimumsmål eller et minimumsmål. Nemnda har forstått bestandsmålet som et presist mål. Vi har god kunnskap om usikkerheten i antall registrerte familiegrupper kommende år. Over større områder og flere år er denne usikkerheten mindre. Siden gaupebestanden i all hovedsak begrenses gjennom kvotejakt og skadefelling, har forvaltningen gode verktøy til å raskt tilpasse uttaket om antall ynglinger i en region, i ett år, avviker med flere eller færre ynglinger enn forventet.

Reproduksjon og avgang – samlet belastning

Rovviltnemnda er godt kjent med at gaupas reproduksjonssuksess avhenger av tilgangen på tamrein gjennom vinteren. Dette er drøftet i saksfremstillingene for kvotevedtaket, og ligger til grunn for en lavere kvote, inntil 1 gaupe i Finnmark. Nemnda har vurdert at kvoten ikke vil være til hinder for videre vekst mot bestandsmålet om 4 familiegrupper i Finnmark.

Nemnda er også kjent med at reineiere plikter å gjøre det de kan for å avverge at rein blir bytte for gaupe. Rovviltnemnda gir tilskudd til tapsforebyggende tiltak, og i den grad de har tapsforebyggende effekt i forhold til gaupe, er det å forvente at det blir flere gauper per registrerte familiegruppe. Det er et paradoks, da alle gauper i region 8 bruker områder der det er tamrein.

Samlet belastning er vurdert utfyllende. Gaupas funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det øvrige biologiske mangfoldet er vurdert. All kjent avgang er tatt inn i vurderingen, kommende avgang vil belastes kvoten. Effekten av kvotefri jakt på Tjeldøya er vurdert. Det er tatt hensyn til at bestandsmålet i Finnmark ikke er nådd. Byttedyrtilgangen er vurdert og hensyntatt. Bestandens overlevelse er vurdert og rovviltnemnda har vurdert at en kvote for å forvalte gaupebestanden på bestandsmålet ikke er til fare for bestandens overlevelse.

Kvotefri jakt på Tjeldøya

Kvotefri jakt på Tjeldøya er vurdert spesifikt. Gjengir her:

«Tjeldøya i Tjeldsund kommune er helårsbeite for rein. Erfaring har vist at gauper på Tjeldøya vanskelig kan forenes med god dyrevelferd for rein som beiter der, og gjennom tapte rein heller ikke med økonomisk bærekraftig reindrift. Ofte når det dokumenteres gaupedrepte rein på øya, vurderes skadefelling som eneste tilfredsstillende tiltak. I rovviltregion 7 er det etablert praksis med kvotefri jakt på øyer nord for Rombaksbotn. Inntil at Tjeldsund kommune ble del av Troms, var det praksis med kvotefri jakt på Tjeldøya. Sekretariatet vurderer det er hensiktsmessig at det igjen åpnes for kvotefri jakt på Tjeldøya.

Tjeldøya er 5 mil fra gaupeprioritert område i Troms, mens region 7/Nordland forvalter med mål om gaupe på alt fastlandsareal. Det er å forvente at gaupe som oppholder seg på Tjeldøya også bruker fastlandet. Sekretariatet vurderer at gauper i liten grad kommer til Tjeldøya fra gaupeprioriterte områder i Troms. De kommer heller fra bestanden i Narvik og fra Svensk side. Eventuelt uttak av hunndyr på Tjeldøya vil ha mindre betydning for bestandsoppnåelsen i Troms, og bestandsoppnåelsen i Nordland avhenger ikke av at det er familiegrupper av gaupe som bruker Tjeldøya. Bestandsmålene for gaupe i region 7 og 8 kan nåes også om det over år praktiseres kvotefri jakt på Tjeldøya.

Tjeldøya er særlig utsatt for tap til gaupe. I Sluttprotokoll – Konsultasjon om hastetiltak knyttet til rovvilt og tamrein (rovvilttiltak 3 i tiltakspakke fra regjeringen om tiltak knyttet til reindrift og energi) går det frem av tiltak 4 at:

I reinbeitedistrikter som er særlig utsatte og som har store tap til rovvilt bør det så langt det er mulig legges til rette for presise tapsforebyggende uttak av rovdyr gjennom kvotejakt/lisensfelling.»

I Statsforvalterens avslag på skadefelling av gaupe datert 12. januar 2024 (ref. 2024/367), ble det skrevet «Uttak av en gaupe ville i dette tilfellet ikke truet bestandens overlevelse, men uttak i dette og tilsvarende tilfeller ville gjort det. Regulering av bestandsstørrelsen av gaupe skal skje gjennom kvotejakt.» Dette var en henvisning til tilsvarende tilfeller i regionen. I det konkrete tilfellet var det dokumentert en rein drept av gaupe. I region 8 lever gauper i stor grad av tamrein. Uttak av alle gauper som dreper rein i beitedyrprioriterte områder ville truet bestandens overlevelse. Sekretariatets vurdering er likevel at uttak av alle gauper på Tjeldøya ikke vil true bestandens overlevelse. Eventuelt økt uttak på Tjeldøya kan kompenseres gjennom lavere uttak andre steder i region 7 og 8.

Kvotevedtaket er koordinert med region 7, som den 28. oktober 2025 fattet vedtak om kvotefri jakt i Lofoten, Vesterålen, samt alle øyer utenfor Nordlands fastland, uavhengig av kvota. Videre en kvote på 22 gauper, hvorav kvote på 1 gaupe i Evenes kommune og Narvik nord for Rombaken, samt 4 dyr som etter 1. mars kan fordeles av Statsforvalteren i Nordland til områder med særlige tapsutfordringer så lenge det gjenstår dyr på hunndyrkvota (11 voksne hunndyr).

Tapsforebyggende tiltak

I region 8 er tamme beitedyr de viktigste byttedyrene for gaupe. Rovviltnemnda har differensiert forvaltning av gaupe. Dette gir gaupa et sterkere vern i gaupeprioriterte områder, her skal tap i større grad avverges gjennom forebyggende tiltak som skiller gaupe og byttedyr. For 2026 har ikke rovviltnemnda åpnet for kvotejakt på gaupe i gaupeprioriterte områder. Hensikten med å iverksette kvotejakt i beitedyrprioriterte områder, er å begrense veksten og/eller utbredelsen av gaupebestanden, for slik å begrense skadene gaupe påfører bufe- og tamrein.

Vedtaket er bygget på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold, og om skade- og konfliktsituasjonen som er på tross av oppfølging av strategier og virkemidler i forvaltningsplan for rovvilt i region 8, herunder prioritering av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak. Rovviltnemnda ser ikke at det ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, i region 8 finnes annen tilfredsstillende løsning enn å forsøke forvalte gaupebestanden presist på bestandsmålet.

Konklusjon

Sekretariatet kan ikke se at klagen tilfører saken nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket. Sekretariatet mener vedtaket er i henhold til naturmangfoldloven og rovviltforskriften, som følger opp og ivaretar nasjonal og internasjonal lovgivning samt forpliktelser som Norge har innenfor det todelte målet om både beitedyr og rovvilt. Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er rovviltforskriftens § 11 jf. forskriftens §§ 7 og 4 samt viltloven § 9 og naturmangfoldloven § 16.